

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

AEROKLUBU KRAKOWSKIEGO

UL. WIELICKA 42 /103

30-552 KRAKÓW

Na podstawie art. 22b i 22 c ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016 r. (tj. Dz.U z 2024 r. poz. 560), ustala się co następuje:

Spis treści

Preambuła.....	4
Rozdział I Informacje ogólne	5
§ 1. Objaśnienie terminów używanych w dokumencie Standardy ochrony małoletnich	5
§ 2. Kontakty do osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary oraz instytucji pomocowych.....	7
Rozdział II Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich	8
§ 3. Standardy ochrony małoletnich	8
§ 4. Zasady rekrutacji/ doboru pracowników do pełnienia funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu, opiekuna zajęć, instruktora	9
§ 5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami Pracodawcy a małoletnimi	10
§ 5a. Komunikacja z dziećmi	10
§ 5b. Działania z dziećmi.....	11
§ 5c. Kontakty poza zajęciami	12
§ 5d. Bezpieczeństwo w kontaktach online	12
§ 6. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi.....	13
§ 6a. Zasady bezpiecznych relacji uczestnik wydarzeń (zajęć/szkoleń)- dziecko	13
§ 7. Uwzględnienie sytuacji małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w tym z niepełnosprawnościami	14
§ 8. Upowszechnianie wiedzy o standardach ochrony małoletnich	14
§ 9. Obowiązki osób odpowiedzialnych za wprowadzenie Standardów ochrony małoletnich i realizację Standardów.....	14
Rozdział III Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego	15
§ 10. Kwalifikacja zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.....	15
§ 11. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego	16
§ 12. Postępowanie w przypadku zagrożenia zdrowia i życia	17
§ 13. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez Pracownika	17
§ 14. Podejrzenie krzywdzenia przez opiekuna prawnego małoletniego	18
§ 15. Podejrzenie krzywdzenia rówieśniczego	18
§ 16. Plan wsparcia.....	19
Rozdział V Monitoring.....	19
§ 17. Cykliczne działania	20
Rozdział VII Przepisy końcowe	20
Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski	1
Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski	1
Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski	2
Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski	3
Załącznik nr 5 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego	5
Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego	6

Załącznik nr 7 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego	10
Załącznik nr 8 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego	13
Załącznik nr 9 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego	17
Proces wdrożenia procedury reagowania	17
Załącznik nr 10 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego	19
Załącznik nr 11 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego.....	20
Gdzie skierować opiekuna potrzebującego wsparcia dla siebie i małoletniego?	20
Załącznik nr 12 – Wzór ankiety dotyczącej znajomości i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich.	22

Preambuła

Standardy ochrony małoletnich stanowią realizację obowiązku prawnego wprowadzonego ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich – Dz. U. z 2024 r. poz. 560) we wszystkich podmiotach prowadzących działalność edukacyjną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

Za działalność edukacyjną uznaje się również oferowanie praktycznej nauki zawodu.

Za działalność rekreacyjną, sportową/związaną z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich uznaje się:

- 1) działalność Ośrodka Modelarstwa Lotniczego i Kosmicznego Aeroklubu Krakowskiego (Modelarnia) oraz
- 2) działalność związaną z oferowaniem lotów widokowych szybowcami lub samolotami;
- 3) działalność związaną z oferowaniem szkoleń samolotowych lub szybowcowych;
- 4) działalność związana z oferowaniem korzystania z symulatora lotniczego (w tym w szczególności AL250) na lotnisku EPKP (Pobiednik Wielki).

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników w zakładzie pracy jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik Aeroklubu Krakowskiego traktuje osobę małoletnią z szacunkiem oraz uwzględnia jej potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletniego przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa i zgodnie z przepisami wewnętrznymi danej szkoły oraz swoimi kompetencjami.

Rozdział I Informacje ogólne

§ 1. Objasnienie terminów uzywanych w dokumencie Standardy ochrony maloletnich

1. **Pracodawca/Podmiot** – Stowarzyszenie rejestrowe „Aeroklub Krakowski” z siedziba w Krakowie, ul Wielicka 42/103, 30-552 Kraków, wpisane do rejestru stowarzyszen i rejestru przedsiebiorcow Krajowego Rejestru Sadowego przez Sad Rejonowy dla Krakowa – Srodmiescia w Krakowie, XI Wydzial Gospodarczy KRS pod nr KRS: 0000110651, NIP: 6821001920, REGON: 35018369900000.
2. **Pracownik** – kazda osoba zatrudniona w Podmiocie na podstawie stosunku pracy albo umowy cywilnoprawnej odpłatnej bądź nieodpłatnej, a takze wykonujaca dzialalnosc na rzecz Podmiotu, np. osoba wspolpracujaca, praktykant, wolontariusz, stazysta z wykluczeniem maloletniego.
3. **Dyrektor Szkoły** – dyrektor szkoły, ktorej uczen realizuje praktyczna nauke zawodu lub staz uczniowski u Pracodawcy zgodnie z przepisami prawa oswiatowego.
4. **Praktykant** – kazda osoba, ktora nie ukończyła 18. roku zycia lub jest uczniem szkoły¹, ktora realizuje praktyczna nauke zawodu na podstawie umowy o praktyczna nauke zawodu lub umowy o prace w celu przygotowania zawodowego lub staz uczniowski, o ktorym mowa w art. 121 a ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oswiatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z pozn. zm.), na podstawie umowy o staz uczniowski.
5. **Dziecko/Maloletni** – Praktykant oraz kazda inna osoba, ktora nie ukończyła 18. roku zycia, ktora korzysta ze swiadczonych przez Podmiot uslug zwiazanych z dzialalnoscia rekreacyjna, sportowa/zwiazana z rozwijaniem zainteresowan.
6. **Opiekun prawny** – oznacza przedstawiciela ustawowego maloletniego: rodzica² albo opiekuna³; rodzica zastepczego⁴; opiekuna tymczasowego (czyli osobę upowazniona do reprezentowania maloletniego obywatela Ukrainy, ktory przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osob doroslych)⁵.
7. **Zgoda opiekuna** – zgoda oznacza co do zasady zgode jednego z opiekunow prawnych w przypadku zwyklych, biezacych spraw zycia maloletniego oraz zgode obojga rodzicow/opiekunow prawnych w sprawach przekraczajacych zakres zwyklego zarzadu.
8. **Opiekun praktyk zawodowych/stazu uczniowskiego** – opiekun wyznaczony przez Pracodawce do prowadzenia pod kierunkiem tej osoby praktyk zawodowych lub stazu uczniowskiego.
9. **Opiekun zajec/Instruktor** – wyznaczona przez Podmiot osoba do prowadzenia zajec sportowych, rekreacyjnych lub zwiazanych z rozwijaniem zainteresowan maloletniego (w tym szkolen, lotow, zajec modelarskich).
10. **Krzywdzenie maloletniego** to kazde zachowanie wzgledem maloletniego, ktore stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest zaniedbanie (zamierzone lub niezamierzone), dzialanie lub zaniechanie, a takze kazdy jego rezultat, skutkujacy naruszeniem praw, swobody, dobr osobistych maloletniego i zakloceniem jego rozwoju.
11. Wyróżnia się następujace, podstawowe formy krzywdzenia:

---

¹ Za kazdym razem, gdy w dokumencie pojawia się określenie „maloletni” oznacza ono rowniez osobę pełnoletnia kontynuujaca nauke w branżowej szkole I stopnia lub technikum. W przypadku uczniow pełnoletnich zgoda opiekuna dziecka przewidziana niniejszym dokumentem nie ma zastosowania, chyba, że co innego wynika z przepisow powszechnie obowiazujacych.

² W rozumieniu art. 98 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809), dalej jako „Kodeks rodzinny i opiekuńczy”.

³ W rozumieniu art. 155 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

⁴ W rozumieniu Art. 112¹ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

⁵ W rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w zwiazku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego panstwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z pozn. zm.).

- 1) **Przemoc fizyczna wobec małoletniego.** Jest to działanie bądź zaniechanie, wskutek którego małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda stanowi rezultat działania bądź zaniechania ze strony rodzica, opiekuna, osoby odpowiedzialnej za małoletniego, posiadającej nad nim władzę lub takiej, której ufa. O przemocy fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się.
- 2) **Przemoc psychiczna wobec małoletniego.** Jest to przewlekła, нефizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a osobą za niego odpowiedzialną lub osobą, której małoletni ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania. Do przejawów przemocy psychicznej zaliczamy m.in.:
  - a) niedostępność emocjonalną,
  - b) zaniedbywanie emocjonalne,
  - c) relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
  - d) nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim,
  - e) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności małoletniego,
  - f) niedostrzeganie lub nieuznawanie granic psychicznych między małoletnim a osobą odpowiedzialną,
  - g) nieodpowiednią socjalizację, demoralizację,
  - h) sytuacje, w których małoletni jest świadkiem przemocy
- 3) **Przemoc seksualna wobec małoletniego (wykorzystywanie seksualne małoletniego).** Jest to angażowanie małoletniego przez osobę dorosłą lub innego małoletniego w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji, gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne - np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku małoletniego, komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania małoletniego, zachęcanie do kontaktu z treściami pornograficznymi, *grooming* - strategię nieseksualnego uwodzenia małoletniego z intencją nawiązania kontaktu seksualnego w przyszłości) i gdy do takiego kontaktu dochodzi (sytuacje takie jak: dotykanie małoletniego, zmuszanie małoletniego do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). Każda czynność seksualna podejmowana z małoletnim przed ukończeniem 15 roku życia jest przestępstwem. W przypadku małoletnich mówimy o wykorzystaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (dorosły, inny małoletni) a wykorzystywanym (małoletnim) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja władzy, opieki czy zależności. Do innej formy wykorzystywania seksualnego małoletnich zalicza się wyzyskiwanie seksualne. Jest to jakiegokolwiek: faktyczne lub usiłowane nadużycie podatności małoletniego na zagrożenia, przewagi sił lub zaufania - w celu seksualnym. Wyzysk seksualny obejmuje (choć nie jest to konieczne) czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z wykorzystania seksualnego.
- 4) **Zaniedbywanie małoletniego.** Jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb małoletniego. Może przyjmować formę nierespektowania praw małoletniego, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego zdrowiu i/lub rozwoju. Do zaniedbywania małoletniego dochodzi w relacjach małoletniego z osobą zobowiązaną do opieki, wychowania, troski i ochrony.
- 5) **Przemoc rówieśnicza (nękanie rówieśnicze, *bullying*).** Przemoc rówieśnicza ma miejsce, gdy małoletni doświadczą różnych form nękania ze strony rówieśników. Dotyczy działań bezpośrednich lub z użyciem technologii komunikacyjnych (np. za pośrednictwem Internetu i telefonów komórkowych). Przemoc rówieśniczą obserwujemy, gdy szkodliwe działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje:
  - a) przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),

- b) przemoc relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, szantaż),
- c) przemoc fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- d) przemoc materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów),
- e) cyberprzemoc/przemoc elektroniczną (np. złośliwe wiadomości w komunikatorach, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
- f) wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika,
- g) przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią (np. przemoc w relacjach romantycznych między rówieśnikami), pochodzeniem, narodowością, orientacją seksualną, wyznawaną religią czy innymi cechami.

12. **Koordinator ds. Standardów Ochrony Dzieci (Koordinator ds. SOD)** – wyznaczony przez Podmiot pracownik sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem w Podmiocie standardów ochrony małoletnich, odpowiadający za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu, podejmowanie interwencji w Podmiocie przed właściwymi organami lub instytucjami i opracowanie planu wsparcia **małoletniemu** po ujawnieniu krzywdzenia i monitorowanie jego wykonania. W przypadku nieobecności wyznaczonego przez Podmiot pracownika, inna osoba wskazana do zastępstwa na tym stanowisku.
13. **Rejestr interwencji** – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, której wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów Ochrony.
14. **Standardy Ochrony** – niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego wraz załącznikami.
15. **Dane osobowe małoletniego** – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego, w tym jego imię i nazwisko, wizerunek.
16. **Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom**- ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich z dnia 13 maja 2016 r. (tj. Dz.U z 2024 r. poz. 560),

§ 2. Kontakty do osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary oraz instytucji pomocowych

1. Podmiot wyznacza następujące osoby do pełnienia wyznaczonych w standardach funkcji:

Lp.	Obszar odpowiedzialności	Funkcja	Przypisane Stanowisko	Dane kontaktowe
1.	Przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich i monitorowanie przestrzegania standardów ochrony małoletnich	Koordinator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Manager Operacyjny	Julita Jandata tel.: +48 507 065 375 koordynator.sod@aeroklubkrakowski.pl
2.	Przyjmowanie zgłoszeń	Koordinator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Manager Operacyjny	Julita Jandata tel.: +48 507 065 375 koordynator.sod@aeroklubkrakowski.pl

3.	Uruchamianie i prowadzenie interwencji	Koordinator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Manager Operacyjny	Julita Jandała tel.: +48 507 065 375 koordynator.sod@aeroklubkrakowski.pl
4.	Koordinacja wsparcia udzielanego małoletniemu	Koordinator ds. Standardów Ochrony Dzieci	Manager Operacyjny	Julita Jandała tel.: +48 507 065 375 koordynator.sod@aeroklubkrakowski.pl

2. Podmiot, w zakresie ochrony Praktykantów , ściśle współpracuje ze szkołą, w której małoletni realizuje kształcenie zawodowe. Zasady współpracy ze szkołą określa każdorazowo odpowiednia umowa dotycząca praktycznej nauki zawodu. W umowie takiej wskazuje się dane kontaktowe w przypadku potrzeby podjęcia interwencji zgodnie z niniejszymi Standardami Ochrony, w tym dane kontaktowe do psychologa/pedagoga szkolnego odpowiedzialnego za koordynację standardów ochrony małoletnich w szkole, w której małoletni realizuje szkolenie zawodowe.
3. Podmiot w zakresie działań związanych z ochroną Małoletnich może współpracować z:
  - 1) Placówkami ochrony zdrowia,
  - 2) Ośrodkami Pomocy Społecznej,
  - 3) Poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
  - 4) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
  - 5) Policją,
  - 6) Sądem Rejonowym - Wydział Rodzinny,
których dane kontaktowe znajdują się w załączniku nr 2
4. Podmiot informuje przebywających w jego zakładzie małoletnich o pomocy:
  - 1) Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - 2) Rzecznika Praw Dziecka, w tym prowadzonego przez niego telefonu zaufania 800 12 12 12,
  - 3) Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111,
poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń informacji zgodnie z załącznikiem nr 3, a w razie potrzeby nawiązuje współpracę z ww. podmiotami.

Rozdział II Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

§ 3. Standardy ochrony małoletnich

1. Podmiot podejmuje działania zapobiegające krzywdzeniu małoletnich, w szczególności przez:
  - 1) ustanowienie zasad reagowania na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia;
  - 2) ustanowienie zasad bezpiecznej rekrutacji pracowników;
  - 3) zapewnienie odpowiedniego przygotowania pracowników pełniących funkcję opiekunów praktyk zawodowych/staży uczniowskich poprzez np. szkolenia, instruktaż, webinaria, e-learning;
  - 4) zapewnienie odpowiedniego przygotowania pracowników pełniących funkcję opiekunów zajęć/ instruktorów poprzez np. szkolenia, instruktaż, webinaria, e-learning;
  - 5) ustalenie zakresów odpowiedzialności pracowników;
  - 6) ustalenie zasad bezpiecznych relacji między pracownikami a małoletnimi oraz między samymi małoletnimi.
2. Instruktorzy oraz Pracownicy pełniący funkcję opiekunów praktyk zawodowych/staży uczniowskich oraz opiekunów zajęć posiadają przynajmniej podstawową wiedzę na temat czynników ryzyka i symptomów

krzywdzenia małoletnich, a w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na ich występowanie.

3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, instruktor/ opiekun zajęć/ opiekun praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego zgłasza ten fakt Koordynatorowi ds. SOD.
4. Koordynator ds. SOD po przyjęciu zgłoszenia dotyczącego praktykanta kontaktuje się z osobą wyznaczoną z ramienia szkoły, o której mowa w §2 ust. 2 Standardów Ochrony. Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą może podjąć rozmowę z opiekunami prawnymi małoletniego, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia, motywując ich do szukania pomocy w innych instytucjach/podmiotach działających na rzecz małoletnich. Podjęte kroki należy udokumentować zgodnie z Wytycznymi dot. dokumentowania praktyk zawodowych i zgłoszeń na podstawie Standardów Ochrony Małoletnich.
5. Pracownicy mają na uwadze sytuację i dobrostan małoletnich.

§ 4. Zasady rekrutacji/ doboru pracowników do pełnienia funkcji opiekuna praktyk zawodowych/stażu, opiekuna zajęć, instruktora

1. Przed powierzeniem pracownikowi funkcji:
  - 1) opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego;
  - 2) opiekuna zajęć;
  - 3) instruktora;Podmiot dokłada szczególnej staranności w zakresie przygotowania tej osoby do pełnienia ww. funkcji i pracy z małoletnimi.
2. Przed powierzeniem pracownikowi funkcji wskazanych w ust. 1 powyżej Podmiot:
  - 1) niezależnie od podstawy zatrudnienia lub nawiązania współpracy, ustala dane kandydata na pracownika, jego kwalifikacje oraz kompetencje do pracy z dzieckiem;
  - 2) przed zatrudnieniem osoby w Podmiocie lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem kandydatowi obowiązków polegających na pracy z dzieckiem podmiot ustala także czy występuje z jego strony ryzyko stworzenia zagrożenia dla dobra i bezpieczeństwa dziecka. Nadto ustala, czy kandydat podziela wartości podmiotu dotyczące poszanowania dzieci oraz ich praw;
  - 3) ma obowiązek zrealizować obowiązki dotyczące sprawdzenia informacji dotyczących karalności danej osoby, wynikające z art. 21 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom, w tym sprawdzić czy osoba ta figuruje w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.
3. Osoba, o której mowa w ust. 1, przed powierzeniem funkcji, o której mowa w ust. 1, przedkłada Pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestęptw określonych w rozdziale XIX (przestęptwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV Kodeksu karnego (przestęptwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestęptwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego oraz inne informacje wymagane przepisami art. 21 ust. 3 – 8 Ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom
4. Osoba, której powierzono funkcję o której mowa w ust. 1 powyżej, zobowiązania jest złożyć także następujące oświadczenia:
  - a) oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania oraz oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązaniu do przestrzegania Zasad bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi – Załącznik nr 4;
  - b) oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska – Załącznik nr 5;

5. Brak przedłożenia dokumentów wskazanych w niniejszym paragrafie i/lub brak zgody na podpisanie któregośkolwiek dokumentu wymienionego w ust. 4 uniemożliwi powierzenie takiej osobie funkcji wskazanej w ust. 1 powyżej / nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę/współpracy) na stanowisko, które przewiduje możliwość powierzenia funkcji wskazanej w ust. 1 powyżej.
6. Dokumenty zgromadzone przez Pracodawcę na podstawie niniejszego paragrafu przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub w innej dokumentacji dotyczącej pracownika.

§ 5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami Pracodawcy a małoletnimi

1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, członków podmiotu, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z dziećmi znajdującymi się pod opieką Podmiotu, jeśli kontakt ten jest związany z działalnością Podmiotu.
2. Pracownik zna i stosuje ustalone u Pracodawcy:
  - 1) zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi;
  - 2) zasady bezpiecznych relacji dziecko – dziecko;
  - 3) zasad bezpiecznych relacji uczestnik wydarzeń (zajęć/szkoleń)- dziecko
3. Każdy pracownik ma prawo zaznajomić opiekuna prawnego z zasadami bezpiecznych relacji opisanymi w ust. 1 powyżej.
4. Znajomość i zaakceptowanie ww. zasad jest potwierdzone przez każdego pracownika.
5. Naczelną zasadą wszelkich czynności podejmowanych przez każdego pracownika jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.
6. Pracownik traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność, potrzeby i prawo do prywatności.
7. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie.
8. Niedopuszczalne jest nawiązywanie z małoletnim jakiegokolwiek relacji o charakterze seksualnym lub intymnym.
9. Niedopuszczalne jest utrwalanie wizerunku małoletniego (np. filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika.
10. Każdy kontakt z małoletnim jest jawny oraz wynika z realizacji zadań i działań służbowych.
11. Niedopuszczalne jest utrzymywanie kontaktów opartych na udzielaniu gratyfikacji finansowej lub materialnej wynikających z wykorzystywania przewagi fizycznej, stosunku władzy bądź zależności małoletniego, a których intencją jest satysfakcja lub spełnienie potrzeb pracownika.
12. Należy zwracać uwagę, aby każdy komunikat, działanie bądź czynność podejmowana wobec małoletniego były adekwatne do sytuacji, do stopnia jego rozwoju i indywidualnych możliwości psychofizycznych, bezpieczne, uzasadnione i nie skutkowały nierównym traktowaniem małoletniego w stosunku do innych małoletnich, w tym jego faworyzowaniem.
13. Ogólne zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują każdego pracownika, a także każdą osobę mającą kontakt z małoletnimi w Podmiocie, jeśli kontakt ten odbywa się na terenie zakładu pracy Podmiotu.
14. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami Podmiotu a małoletnimi stanowi Załącznik 6 do Standardów Ochrony.

§ 5a. Komunikacja z dziećmi

1. Każdy pracownik w komunikacji z dzieckiem:
  - 1) zachowuje cierpliwość i szacunek wobec dziecka;

- 2) uważnie słucha dzieci i udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji;
- 3) zwraca się do dziecka po imieniu (nie nazwisku lub numerze na koszulce);
- 4) podejmując decyzje dotyczące dziecka, informuje je o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania;
- 5) szanuje prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, informuje je o tym najszybciej jak to możliwe;
- 6) dba o to, aby w przypadku dostępności innych pracowników, być w zasięgu ich wzroku lub słuchu kiedy prowadzi aktywności z dziećmi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musi zostać z dzieckiem sam na sam, zawsze powiadamia o tym inni pracownicy oraz informuje, w którym dokładnie miejscu będzie przebywać wraz z dzieckiem;
- 7) zapewnia dziecko że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć temu pracownikowi lub wskazanej osobie i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy;
- 8) nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża dziecka;
- 9) nie krzyczy na dziecko, a w sytuacji wynikającej z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci reaguje w inny stanowczy, zdecydowany sposób;
- 10) nie ujawnia informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;
- 11) nie zachowuje się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

§ 5b. Działania z dziećmi

1. Każdy pracownik w działaniach z dziećmi:

- 1) jest zobowiązany do jawności każdorazowego kontaktu z dziećmi;
- 2) swoim zachowaniem daje przykład dzieciom i jest dla nich wzorem do naśladowania;
- 3) docenia i szanuje wkład i wysiłek dzieci, nie koncentruje się wyłącznie na wydajności i wynikach, nie obwinia dzieci za przegraną;
- 4) aktywizuje dzieci i traktuje je równo bez względu na ich warunki fizyczne potrzebne do uprawiania sportu oraz płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
- 5) stosuje reguły fair play i zachęca innych do ich przestrzegania;
- 6) szanuje prywatność dzieci, w szczególności nie wchodzi do toalet, pod prysznicę i do szatni gdy przebywają tam dzieci;
- 7) stawia na pierwszym miejscu dobrostan dzieci i ich radość z uprawiania sportu;
- 8) informuje kierownictwo Podmiotu o wszystkich ryzykownych sytuacjach, które obejmują zauroczenie dziecka pracownikiem lub pracownika dzieckiem. W przypadku bycia świadkiem takiej sytuacji, reaguje stanowczo i z wyczuciem;
- 9) nie wywiera presji w celu osiągnięcia korzystnych wyników za wszelką cenę, bez zwracania uwagi na możliwe negatywne konsekwencje, w szczególności nie zachęca do treningu czy zawodów w przypadku kontuzji;
- 10) nie uzależnia wartości dzieci od wyników w sporcie;
- 11) unika faworyzowania dzieci i nie otacza ich osobistą opieką, której nie potrzebują;

- 12) nie nawiązuje z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani nie składa mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę;
- 13) nie utrwała wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli kierownictwo Podmiotu nie zostało o tym poinformowane, nie wyraziło na to zgody i nie uzyskało zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci;
- 14) nie proponuje dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również nie używa ich w obecności dzieci;
- 15) nie przyjmuje pieniędzy ani prezentów od dziecka oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka. Nie wchodzi w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

§ 5c. Kontakty poza zajęciami

1. Co do zasady kontakt Pracownika z dzieckiem powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków pracownika.
2. Pracownikowi nie wolno zapraszać dziecka do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nim poza godzinami pracy.
3. Pracownikowi nie wolno kontaktować się z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeżeli nawiązanie kontaktu jest konieczne, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Jeśli Pracownik nie posiada telefonów służbowych istnieje możliwość komunikacji z dzieckiem przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, mailingi) wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła, lub odbiorcami jest co najmniej dwoje dzieci. Każdorazowo musi być to kontakt jawny, odbywany za wiedzą kierownictwa Podmiotu.
4. Jeśli jest to konieczne, spotkanie z dzieckiem poza godzinami pracy, Pracownik musi poinformować o tym kierownictwo Podmiotu, a opiekun prawny dziecka musi wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Jeśli dziecko i jego opiekun prawny są osobami bliskimi lub znajomymi Pracownika, podczas kontaktów towarzyskich, Pracownik ten jest zobowiązany do zachowania w poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci oraz ich opiekunów.
6. Zabrania się Pracownikowi podróży z dzieckiem bez jego opiekuna. Nie dotyczy to podróży związanych z wyjazdem na zgrupowanie, zawody.
7. W przypadku szkoleń indywidualnych konieczna jest zgoda opiekuna prawnego oraz rekomendowana obecność jeszcze jednego dorosłego podczas takiego treningu. W miarę możliwości szkolenia indywidualne powinny odbywać się równolegle (dwoje podopiecznych i dwóch trenerów w miejscu szkolenia).

§ 5d. Bezpieczeństwo w kontaktach online

1. Pracownik jest świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w Internecie.
2. Pracownik nie może używać swoich prywatnych kont w mediach społecznościowych do publikowania informacji związanych z pracą z dziećmi. Wszelka tego rodzaju komunikacja jest prowadzona poprzez oficjalne media społecznościowe Podmiotu. Publikując komentarze na portalach społecznościowych każdy Pracownik kieruje się rozważą, i ocenia czy nie zagraża to dobru dziecka i nie wyrządzi mu krzywdy.
3. Pracownikowi nie wolno nawiązywać kontaktów z dzieckiem znajdującym się pod opieką Podmiotu poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych dla celów innych niż służbowe.

4. W trakcie zajęć czy innych aktywności, dzieci nie powinny używać urządzeń elektronicznych⁶.
5. Komunikacja online powinna odbywać się w miarę możliwości za pośrednictwem rodziców lub opiekunów prawnych. W przypadku, kiedy nie jest to możliwe, należy uzyskać zgodę w/w osób oraz dziecka na komunikację bezpośrednią, pamiętając o tym, że bezpośrednia komunikacja z dzieckiem za pośrednictwem poczty elektronicznej bądź zamkniętych grup służących komunikacji z dziećmi (np. Whatsapp, Messenger), jest możliwa wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła, lub odbiorcami jest co najmniej dwoje dzieci. Każdorazowo musi być to kontakt jawny.
6. Wiadomości powinny ograniczać się wyłącznie do komunikacji związanej bezpośrednio z uczestnictwem dziecka w zajęciach. W szczególności nie należy przysyłać niczego co osoba trzecia mogłaby uznać za wiadomość o charakterze seksualnym.
7. Bezwzględnie zabronione jest komunikowanie się z dziećmi poprzez czaty internetowe, strony z grami, komunikatory internetowe, za wyjątkiem sytuacji opisanej w pkt. 5.

§ 6. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi

1. Instruktor, opiekun zajęć, opiekun praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego/ zna i monitoruje stosowanie zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi ustalonych w Podmiocie.
2. Treść zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi najlepiej wypracować z udziałem małoletnich i z uwzględnieniem specyfiki Podmiotu oraz potrzeb małoletnich.
3. Małoletni realizujący na terenie Podmiotu praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski znają i stosują zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi.
4. Małoletni uczestniczący na terenie Podmiotu w zajęciach sportowych, rekreacyjnych lub związanych z rozwijaniem zainteresowań są zapoznawani z zasadami bezpiecznych relacji między małoletnimi.
5. Treść zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi może być zmieniana w każdym momencie na wniosek małoletnich i zawsze z ich udziałem.
6. Szczegółowy opis zasad bezpiecznych relacji między małoletnimi stanowi Załącznik nr 7 do niniejszych Standardów Ochrony.

§ 6a. Zasady bezpiecznych relacji uczestnik wydarzeń (zajęć/szkoleń)- dziecko

1. Kierownictwo Podmiotu umożliwia zapoznanie się uczestników wydarzeń (zajęć/szkoleń)- z niniejszymi Standardami poprzez zamieszczenie treści na stronie internetowej Podmiotu. W przypadku organizacji imprezy masowej, obowiązek zapoznania się ze Standardami umieszczany jest w regulaminie imprezy masowej.
2. Kierownictwo Podmiotu jest zobowiązane do organizacji wydarzeń (zajęć/szkoleń) uwzględniając:
  - 1) właściwą komunikację pomiędzy uczestnikami wydarzenia,
  - 2) przestrzeganie przez uczestników wydarzeń (zajęć/szkoleń) zasad analogicznych do relacji pracownika z dzieckiem określonych w § 5,
3. Kierownictwo Podmiotu ma obowiązek podjąć działania mające na celu usunięcie z wydarzeń (zajęć/szkoleń) osoby zakłócające porządek, zachowujące się w sposób wulgarny i naruszające zasady określone w ust. 2.

---

⁶ Chodzi o zapobieżenie nagrywaniu, robieniu zdjęć.

§ 7. Uwzględnienie sytuacji małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w tym z niepełnosprawnościami⁷

1. Jeśli u Pracodawcy jest realizowana praktyczna nauka zawodu lub staż uczniowski przez małoletnich ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, Podmiot dostosuje niniejsze Standardy, kierując się zaleceniami przekazanymi przez dyrektora szkoły wynikającymi z orzeczeń i opinii wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym specjalistyczne oraz lekarza medycyny pracy.

§ 8. Upowszechnianie wiedzy o standardach ochrony małoletnich

1. Pracownicy uczestniczą przynajmniej w podstawowym szkoleniu w zakresie ochrony małoletnich. W tym celu Podmiot może skorzystać z gotowych rozwiązań w tym zakresie.
2. Powyższe działania upowszechniające dotyczą w szczególności:
  - 1) standardów ochrony małoletnich (obowiązujące zasady i procedury);
  - 2) poszerzania umiejętności w zakresie rozpoznawania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich (przykładowe czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia opracowano w załączniku nr 8 do Standardów);
  - 3) przeciwdziałania przemocy, w tym podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.
3. Należy zadbać, by małoletni wiedzieli, że mają prawo i możliwość rozmowy z instruktorem/opiekunem zajęć/ opiekunem praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego, Koordynatorem ds. SOD, który/a podejmie działania, aby udzielić danemu małoletniemu wsparcia z zachowaniem szacunku do ich prywatności, jeżeli:
  - 1) mają jakikolwiek problem, obawiają się lub doznają przemocy, w tym doświadczyli zachowania łamiącego zasady bezpiecznych relacji ze strony pracownika, innego małoletniego, opiekuna prawnego małoletniego, innej osoby bliskiej, lub jakiegokolwiek osoby;
  - 2) byli świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań, w tym wskazanych w zasadach bezpiecznych relacji wobec innego małoletniego ze strony pracowników pracodawcy, innego małoletniego, opiekuna prawnego małoletniego, innej osoby bliskiej, lub jakiegokolwiek osoby.

§ 9. Obowiązki osób odpowiedzialnych za wprowadzenie Standardów ochrony małoletnich i realizację Standardów

1. Obowiązkiem Pracodawcy jest:
  - 1) dbanie o tworzenie bezpiecznego środowiska w zakładzie pracy;
  - 2) wyznaczenie osoby/osób odpowiedzialnych za:
    - a) standardy ochrony małoletnich,
    - b) przyjmowanie zgłoszeń,
    - c) prowadzenie interwencji,
    - d) udzielanie wsparcia małoletniemu.
  - 3) delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją Standardów Ochrony małoletnich.
2. Podmiot odrębnym zarządzeniem wyznacza **Koordynatora ds. Standardów Ochrony Dzieci**.
3. Do obowiązków **Koordynatora ds. Standardów Ochrony Dzieci** należy:

---

⁷ art. 68 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309).

- 1) dbałość o udostępnienie Standardów Ochrony Małoletnich na stronie internetowej Podmiotu oraz na terenie zakładu pracy,
- 2) przygotowanie pracowników do stosowania Standardów,
- 3) współpraca z innymi osobami wyznaczonymi w zakresie realizacji Standardów Ochrony,
- 4) prowadzenie ewidencji pracowników, którzy zapoznali się z Standardami Ochrony przed przystąpieniem do pracy albo po dokonaniu zmian w Standardach,
- 5) monitorowanie realizacji wytycznych zawartych w Standardach Ochrony, planowanie ewaluacji Standardów z udziałem pracodawców, pracowników i małoletnich i ich aktualizacja.
- 6) przyjmowanie zgłoszeń o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra małoletniego;
- 7) przyjmowanie zgłoszeń o ujawnieniu symptomów krzywdzenia małoletniego lub krzywdzeniu małoletniego; ujawnionych lub zgłoszonych incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego;
- 8) przekazanie zgłoszeń Pracodawcy i dyrektorowi szkoły i współpraca w tym zakresie ze szkołą, w której małoletni realizuje kształcenie zawodowe lub gdy bezpośrednio zagrożone jest zdrowie lub życie małoletniego - niezwłoczne poinformowanie Policji;
- 9) zainicjowanie interwencji zgodnie z opisanymi poniżej procedurami i monitorowanie współpracy ze szkołą macierzystą lub z innymi właściwymi instytucjami;
- 10) dokumentowanie zgłoszeń, ich weryfikacja oraz informowanie Podmiotu o wynikach poczynionych ustaleń w tym prowadzenie rejestru interwencji, zgodnie z Wytycznymi dot. dokumentowania praktyk zawodowych i zgłoszeń na podstawie Standardów Ochrony Małoletnich,
- 11) współpraca z dyrekcją szkoły, opiekunem prawnym małoletniego i innymi podmiotami oraz właściwymi instytucjami i organami;
- 12) wsparcie małoletniego według poniższych zasad:
  - a) zadbanie o bezpieczeństwo małoletniego, np. odizolowanie sprawców krzywdzenia,
  - b) zadbanie o dobrostan małoletniego i zajęcie się jego bieżącymi potrzebami (w tym zadbanie o podstawowe potrzeby fizjologiczne),
  - c) okazanie małoletniemu życzliwości, zaufania, zainteresowania jego samopoczuciem i wsparcia w powrocie do aktywności.
- 13) informowanie o instytucjach oferujących wsparcie, poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, interwencje dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych (będą to instytucje takie jak m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, ośrodki pomocy społecznej czy lokalne organizacje pozarządowe);

Rozdział III Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

§ 10. Kwalifikacja zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich

1. Zagrożenie bezpieczeństwa małoletnich może przybierać różne formy i przebiegać z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.
2. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich:
  - a) podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę małoletnich (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad małoletnim),

- b) podejrzenie innej formy krzywdzenia niebędącej przestępstwem, takiej jak np. przemoc domowa niespełniająca znamion przestępstwa znęcania, krzyk, poniżanie, wyśmiewanie, presja i wymagania przekraczające możliwości małego, c) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małego (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
3. Na potrzeby niniejszego dokumentu wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę małego przez:
    - a) osoby dorosłe (pracownicy, osoby trzecie);
    - b) opiekunów prawnych małego;
    - c) innego małego.
  4. Procedury interwencji sformułowano tak, by wspierać pracowników w realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małego.
  5. Celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia małego i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
  6. W przypadku wątpliwości, jak postąpić, Koordynator ds. SOD może skontaktować się ze specjalistami Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę pod numerem 800 100 100.
  7. Koordynator ds. SOD informuje szkołę, która kieruje na praktyki małego o podejmowanej interwencji.
  8. Koordynator ds. SOD informuje opiekunów prawnych o ciążyącym na niej obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinno-opiekuńczy, lub najbliższy ośrodek pomocy społecznej). Jeżeli poinformowanie opiekuna prawnego dziecka jest sprzeczne z dobrem dziecka lub niemożliwe, odstępuje się od tego obowiązku.
  9. W przypadku podejrzenia wykorzystania seksualnego małego poniżej 15. roku życia, istnieje prawny obowiązek zgłoszenia podejrzenia na Policję lub do prokuratury. W przypadku niedopełnienia obowiązku istnieje zagrożenie karą pozbawienia wolności do lat 3. W przypadku pozostałych przestępstw na wszystkich spoczywa społeczny obowiązek dokonania zgłoszenia.
  10. Procedura postępowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony małego stanowi załącznik nr 9.
  11. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunem prawnym wynika, że nie jest zainteresowany udzieleniem pomocy dziecku, ignoruje zdarzenie lub w inny sposób nie wspiera dziecka, które doświadczyło krzywdzenia, osoba odpowiedzialna za interwencję sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.
  12. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobnego rodzaju kary fizyczne), należy poinformować ośrodek pomocy społecznej o tym fakcie oraz potrzebie udzielenia pomocy rodzinie. Nadto gdy niespełnianie potrzeb wynika z sytuacji ubóstwa, ma miejsce przemoc i zaniedbanie – należy także powiadomić o konieczności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”.

§ 11. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małego

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że mały jest krzywdzony, lub zgłoszenia takiej okoliczności przez małego lub jego opiekuna prawnego, Pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej Koordynatorowi ds. SOD. Notatka może zostać

sporządzona na piśmie lub przestana za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: **koordynator.sod@aeroklubkrakowski.pl**

2. Koordynator ds. SOD niezwłocznie powiadamia Podmiot o przyjęciu zgłoszenia i rozpoczęciu adekwatnej do zgłoszenia interwencji.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Koordynatora ds. SOD, wówczas interwencja jest prowadzona przez Zarząd Podmiotu.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Zarządu Pracodawcy, a nie została wyznaczona inna osoba do prowadzenia interwencji, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
5. Do udziału w interwencji można dopuścić specjalistów, w szczególności psychologów i pedagogów ze szkoły, do której uczęszcza uczeń odbywający praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski.
6. Z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 10 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do rejestru interwencji prowadzonego przez Podmiot.
7. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
8. W przypadku gdy podejrzenie zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego zgłosili opiekunowie małoletniego, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 12. Postępowanie w przypadku zagrożenia zdrowia i życia

W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe, ośrodek pomocy społecznej), dzwoniąc pod numer 112 lub 998 (pogotowie). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu i następnie sporządza notatkę służbową i przekazuje ją Koordynatorowi ds. SOD, która odpowiada za dalszy tok interwencji, zgodnie z procedurami opisanymi w Standardach.

§ 13. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia przez Pracownika

1. W przypadku, gdy zgłoszono podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez pracownika Koordynator ds. SOD niezwłocznie informuje Pracodawcę.
2. Koordynator ds. SOD przeprowadza rozmowy: z małoletnim, innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu, w tym z jego opiekunami prawnymi. Koordynator ds. SOD stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji. Podczas spotkania opiekunom prawnym małoletniego przekazywane są informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.
3. Podmiot wraz z Koordynatorem ds. SOD organizuje spotkanie z Pracownikiem, którego dotyczy zgłoszenie celem wyjaśnienia sytuacji. Ustalenia są zapisywane w karcie interwencji.
4. Do czasu wyjaśnienia sprawy, pracownik podejrzewany o krzywdzenie małoletniego, będące czynem zabronionym w rozumieniu prawa polskiego, zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu nie tylko z pokrzywdzonym, ale także z pozostałymi małoletnimi.
5. W przypadku podejrzenia przestępstwa, Podmiot dokonuje zgłoszenia na Policję lub prokuraturę. W pozostałych sytuacjach Podmiot podejmuje działania dyscyplinarne zgodnie z przepisami prawa i zasadami obowiązującymi w zakładzie pracy.

6. W przypadku gdy pracownik dopuścił się wobec małoletniego krzywdzenia niebędącego przestępstwem (np. krzyk, wykluczanie, poniżanie), Koordynator ds. SOD powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać osobę podejrzewaną o krzywdzenie małoletniego oraz innych świadków zdarzenia. W sytuacji gdy naruszenie dobra małoletniego jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności małoletniego, należy rozważyć wdrożenie właściwych procedur dyscyplinarnych w tym rozwiązanie umowy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia, lub zarekomendować takie rozwiązanie zwierzchnikom tej osoby.

§ 14. Podejrzenie krzywdzenia przez opiekuna prawnego małoletniego

1. W przypadku, gdy zgłoszone zostało krzywdzenie małoletniego Praktykanta przez jego opiekuna prawnego, Koordynator ds. SOD kontaktuje się z osobą wyznaczoną z ramienia szkoły, o której mowa w §2 ust. 2 Standardów Ochrony. Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą może przeprowadzić rozmowę z małoletnim oraz/lub z innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej małoletniego. W rozmowie można ustalić przebieg zdarzenia. Wszelkie ustalenia są spisywane w karcie interwencji.
2. W przypadku, gdy wobec małoletniego popełniono przestępstwo Koordynator ds. SOD sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo Policji lub prokuratury.
3. W przypadku, gdy małoletni doznaje innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony opiekunów prawnych lub innych domowników:
  - a) gdy zachowanie wobec małoletniego spełnia znamiona przemocy domowej⁸ należy poinformować właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego ośrodek pomocy społecznej, który może wszcząć procedurę Niebieskiej Karty;
  - b) gdy zachowanie nie nosi znamion przemocy domowej, a małoletni doświadcza np. zaniedbania albo gdy relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka o wgląd w sytuację rodziny.
4. Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą może zorganizować spotkanie/a z pełnoletnim członkiem rodziny, niebędącym sprawcą krzywdzenia, podczas którego przekaze informacje o zdarzeniu, ewentualnej interwencji oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

§ 15. Podejrzenie krzywdzenia rówieśniczego

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego przebywającego na terenie Podmiotu Koordynator ds. SOD przeprowadza rozmowę z małoletnim podejrzewanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami prawnymi, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami prawnymi. Ponadto rozmawia z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane w karcie interwencji. Dla małoletniego krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne karty interwencji.

---

⁸ Definicja przemocy domowej: patrz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424, z późn. zm.)

2. Podmiot każdorazowo korzysta z wsparcia szkoły lub instytucji znajdujących się w obszarze działania Pracodawcy.
3. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie innego małoletniego sam nie jest krzywdzony przez opiekunów prawnych, innych dorosłych bądź rówieśników. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego małoletniego.
4. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami prawnymi wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają małoletniego, który doświadczył krzywdzenia, Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą sporządza wniosek o wgląd w sytuację rodziny, który kieruje do właściwego sądu rodzinnego.
5. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest małoletni w wieku od 13 do 17 lat, a jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub Policję poprzez stosowne pisemne zawiadomienie.
6. Jeżeli osobą podejrzewaną o krzywdzenie jest małoletni powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę Policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

§ 16. Plan wsparcia

1. Wobec małoletniego poddawanego krzywdzeniu Koordynator ds. SOD w ścisłej współpracy ze szkołą opracowuje indywidualny plan wsparcia, dostosowany do potrzeb małoletniego, możliwości Pracodawcy i w razie konieczności oparty na współpracy z innymi podmiotami w środowisku lokalnym, wymienionymi w § 2 ust. 3 i 4. W tym celu może skontaktować się z personelem szkoły, do której uczęszcza małoletni odbywający praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski. Plan powinien zawierać wskazania dotyczące działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym:
  - a) sposoby odizolowania go od osób podejrzewanych o krzywdzenie i umożliwiania swobodnego funkcjonowania,
  - b) ofertę wsparcia możliwego do uzyskania, także w innych instytucjach,
  - c) skierowania małoletniego do innej placówki, jeżeli istnieje taka potrzeba.Listę miejsc, gdzie należy skierować opiekuna prawnego dziecka potrzebującego wsparcia dla siebie i dziecka stanowi Załącznik nr 2 i 3. Opis poszczególnych instytucji stanowi załącznik nr 11.
2. Plan wsparcia powinien być opracowany z opiekunami prawnymi małoletniego i omówiony z małoletnim. W przypadku, gdy opiekun prawny jest osobą krzywdzącą, wówczas plan należy opracować w porozumieniu z niekrzywdzącym opiekunem prawnym małoletniego.
3. Dostosowany do potrzeb małoletniego i możliwości pracodawcy plan wsparcia należy opracować wobec małoletnich będących świadkami krzywdzenia.

Rozdział V Ochrona wizerunku

§ 17. Ochrona wizerunku

1. Podmiot uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Upublicznienie przez Pracownika wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.
3. Pisemna zgoda, o której mowa w ust. 2, powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.facebook.com w celach promocyjnych).

4. Wzór zgody na wykorzystanie wizerunku dziecka oraz wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią Załącznik nr 13 do niniejszych Standardów.

Rozdział VI Monitoring

§ 18. Cykliczne działania

1. Koordynator ds. SOD, raz na 2 lata przeprowadza wśród pracowników ewaluację stanu znajomości i przestrzegania standardów oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 13 do niniejszej Standardów.
2. Osobna ewaluacja stanu znajomości i przestrzegania standardów ochrony małoletnich oraz potrzeby wprowadzenia zmian w tych standardach może być przeprowadzana wśród małoletnich i ich opiekunów.
3. Na podstawie ewaluacji, o której mowa w ust. 1 i 2, oraz oceny zgodności standardów z obowiązującymi przepisami prawnymi, Koordynator ds. SOD, sporządza raport, który następnie przekazuje Pracodawcy. Część raportu stanowi ocena znajomości standardów przez pracowników, zestawienie zgłaszanych naruszeń standardów ochrony małoletnich oraz propozycje zmian.
4. Podmiot w terminie jednego miesiąca od otrzymania raportu, o którym mowa w ust. 3, podejmuje decyzje co do wprowadzenia zmian do standardów ochrony małoletnich i powierza przygotowanie zaktualizowanego dokumentu Koordynatorowi ds. SOD.
5. Jeśli na podstawie raportu zostanie ustalone, że stopień znajomości standardów ochrony małoletnich jest niewystarczający, Koordynator ds. SOD ma obowiązek przeprowadzić szkolenie uzupełniające z zakresu standardów ochrony małoletnich dla pracowników.
6. Pracownicy zostają zapoznani z wnioskami i rekomendacjami zamieszczonymi w raporcie.
7. Podmiot wprowadza do standardów ochrony małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie standardów.

Rozdział VII Przepisy końcowe

§ 19. Postanowienia końcowe

1. Standardy wprowadzone przez Pracodawcę w sposób przyjęty w zakładzie pracy wchodzi w życie z dniem 12.03.2025 roku.
2. Udostępnienie standardów w wersji pełnej oraz skróconej (zawierającej przynajmniej zasady bezpiecznych relacji oraz informację o osobie odpowiadającej za przyjmowanie zgłoszeń), przeznaczonej dla małoletnich następuje w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi przez pracowników, małoletnich i ich opiekunów poprzez:
  - a) udostępnienie papierowej wersji dokumentu w siedzibie Pracodawcy/zakładu pracy,
  - b) zamieszczenie na stronie internetowej Pracodawcy/zakładu pracy (www.aeroklubkrakowski.pl),
  - c) przekazanie służbowymi drogami komunikacyjnymi wszystkim pracownikom.
3. Podmioty współpracujące, w przypadku, gdy ich działalność obejmuje kontakt z małoletnimi, są zobowiązane do przestrzegania niniejszych Standardów.
4. Załączniki:
  - 1) Załącznik nr 1 - Wzór rejestru interwencji;
  - 2) Załącznik nr 2 – Lista kontaktów do instytucji i organizacji pomocowych działających w otoczeniu Aeroklubu Krakowskiego;
  - 3) Załącznik nr 3 – Lista kontaktów do ogólnopolskich instytucji i organizacji pomocowych;

- 4) Załącznik nr 4 – Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich i zobowiązaniu do ich przestrzegania;
- 5) Załącznik nr 5 – Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska ;
- 6) Załącznik nr 6 – Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi;
- 7) Załącznik nr 7 - Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi;
- 8) Załącznik nr 8 – Katalog czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia małoletnich;
- 9) Załącznik nr 9 – Procedura postępowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony małoletniego
- 10) Załącznik nr 10 - Wzór karty interwencji;
- 11) Załącznik nr 11 – Opis działania poszczególnych instytucji wsparcia
- 12) Załącznik nr 12 – Wzór ankiety dotyczącej znajomości i przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich.
- 13) Załącznik nr 13 - Zasady publikacji wizerunku dziecka;
- 14) Załącznik nr 14 – Poradnik UODO: „Wizerunek dziecka w Internecie: Publikować czy nie?”

REJESTR UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO (REJESTR INTERWENCJI)

Lp.	Numer sprawy	Rodzaj (zgłoszenie/ ujawnienie)	Data ujawnienia/ zgłoszenia	Osoba zgłaszająca/ ujawniająca	Kategoria osoby podejrzanej o krzywdzenie*	Rodzaju podjętej interwencji**	Data interwencji	Dokumenty wytworzone podczas interwencji***	Podpis osoby dokonującej wpisu

*należy wpisać ogólnie (bez podania danych osobowych), np.: opiekun, członek personelu, inne dziecko, inna osoba

** należy wpisać ogólnie, np.: zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny, kontakt ze szkołą kierująca

***m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/wniosek wysyłanych do właściwych służb/szkoły

W zależności od kategorii osoby podejrzanej o krzywdzenie dokumenty zebrane i wytworzone w związku z podejrzeniem krzywdzenia dziecka załącza się do akt osobowych lub przechowuje wraz z rejestrem. Ewidencję zdarzeń, o ile jest prowadzona w formie papierowej, przechowuje się w odpowiednio zabezpieczonym miejscu, do którego dostęp ma osoba odpowiedzialna za standardy ochrony.

Załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski

**LISTA KONTAKTÓW DO INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POMOCOWYCH DZIAŁAJĄCYCH W OTOCZENIU
AEROKLUBU KRAKOWSKIEGO**

Nazwa instytucji/organizacji	Dane adresowe	Dane kontaktowe
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Igołomi – Wawrzeńczykach	32 – 125 Wawrzeńczyce 57	tel.: 12 2874-003. wew. 109, 202 gops_igwa@wp.pl
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krakowie	ul. Radziwiłłowska 8b, 31-026 Kraków	Całodobowy numer interwencyjny: 12 421-92-82 Sekretariat: 12 421-82-42
Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Powiatu Krakowskiego	ul. Fatimska 41a, 31-831 Kraków	tel. 12 422 27 12 sekretariat.krakow@sppppk.pl
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie	al. Słowackiego 20, 30-037 Kraków	pcpr.powiat.krakow.pl/ tel. 12 634-42-66 wew. 412, 574, 570, 564
Komisariat Policji w Słomnikach	ul. Jana Pawła II 5 32-090 Słomniki	tel.: 47 834 61 11 dyzurni-kp-slomniki@kpp-krakow.policja.gov.pl
Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	<u>III Wydział Rodzinny i Nieletnich</u> tel.: 12 619 63 20 w3r@krakow-sr.sr.gov.pl

Załącznik nr 3 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski

LISTA KONTAKTÓW DO OGÓLNOPOLSKICH INSTYTUCJI I ORGANIZACJI POMOCOWYCH

Nazwa instytucji/organizacji	Dane adresowe	Dane kontaktowe
<p style="text-align: center;">Rzecznik Praw Dziecka</p>	<p style="text-align: center;">Ul. Chocimska 6 , 00 – 791 Warszawa</p>	<p style="text-align: center;">rpd@brpd.gov.pl telefon: (22) 583 66 00 TELEFON ZAUFANIA (24 h): 800 12 12 12</p>
<p>Rzecznik Praw Obywatelskich</p>	<p style="text-align: center;">Al. Solidarności 77, 00 – 090 Warszawa</p>	<p style="text-align: center;">biurorzecznika@brpo.gov.pl tel. 800 676 676</p>
<p>TELEFON ZAUFANIA 116 111</p> <p>- telefon działa codziennie – 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę! - rozmowy i korespondencja są poufne. To znaczy, że nikt nie dowie się o tym , o czym rozmawiałaś/eś - w sytuacji zagrożenia Twojego życia lub zdrowia skontaktujemy się z osobami, które zadbają o Twoje bezpieczeństwo</p>		
<p>OGÓLNOPOLSKI TELEFON DLA OSÓB POKRZYWDZONYCH PRZESTĘPSTWEM 48 222 309 900</p> <p>OGÓLNOPOLSKIE POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”</p> <p>800 120 002</p>		

Załącznik nr 4 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklub Krakowski

Pobiednik Wielki, dnia .....

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
„Standardów ochrony małoletnich” Aeroklubu Krakowskiego**

Ja, niżej podpisany/a .....(imię i nazwisko) oświadczam, że zapoznałem/łam się ze „Standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w Aeroklubie Krakowskim i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Pobiednik Wielki , dnia .....

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
Zasad bezpiecznych relacji pracowników Aeroklubu Krakowskiego z małoletnimi
i zobowiązaniu do ich przestrzegania**

Ja, niżej podpisany/a .....(imię i nazwisko) oświadczam, że zapoznałem/łam się z Zasadami bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązującymi w Aeroklubie Krakowskim i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat

Ja, niżej podpisany/a .....(imię i nazwisko) oświadczam, że:

moim jedynym krajem zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat była Rzeczpospolita Polska

w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałam/em w następujących krajach : .....

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony Małoletnich Aeroklubu Krakowskiego

Zasady bezpiecznych relacji pracowników Aeroklubu Krakowskiego z siedzibą w Krakowie z małoletnimi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.

Pracownik traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletniego w jakiegokolwiek formie. Pracownicy, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych pracodawcy oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z małoletnimi, jeśli kontakt ten odbywa się na terenie zakładu pracy pracodawcy i za zgodą pracodawcy. Znajomość i zaakceptowanie zasad jest potwierdzone przez każdego pracownika.

Relacje pracowników z małoletnimi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

Komunikacja z małoletnimi

1. W komunikacji z małoletnimi zachowuj cierpliwość i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletnich i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego. W sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych małoletnich należy reagować stanowczo i zdecydowanie unikając krzyku⁹.
4. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Szanuj prawo małoletniego do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Zadbaj o to, aby być w zasięgu wzroku lub słuchu innych pracowników, kiedy prowadzisz aktywności z małoletnimi. W wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, kiedy musisz zostać z małoletnim sam na sam, zawsze powiadom o tym innych pracowników oraz poinformuj, w którym dokładnie miejscu będziesz przebywać wraz z małoletnim.
8. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

---

⁹ Krzyk, zakładając pozytywne intencje i cel osoby, która krzyczy nie daje gwarancji zatrzymania/uniknięcia niebezpieczeństwa, lecz przeciwnie, może doprowadzić do silnego przestraszenia dziecka i w związku z tym do jego gwałtownej, niekontrolowanej reakcji

9. Zapewnij małych, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjął Podmiot) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
10. Zwracaj się do małego po imieniu w formie przez niego preferowanej, respektuj jego tożsamość i ekspresję.
11. Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z małym, który tego potrzebuje, uwzględniając możliwości psychofizyczne małego.

Działania z małymi:

1. Doceniaj i szanuj wkład małych w podejmowane działania, aktywnie ich angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Unikaj faworyzowania małych.
3. Nie wolno Ci nawiązywać z małym jakichkolwiek relacji seksualnych lub intymnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małym treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku małego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małych, jeśli Podmiot nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskano zgód opiekunów małych oraz samych małych.
5. Nie wolno Ci proponować małym alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małych w czasie wykonywania obowiązków służbowych lub pobytu na terenie zakładu pracy.
6. Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od małych, ani opiekunów małego. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małego lub opiekunów małego, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małego przez pracownika lub pracownika przez małego, muszą być raportowane pracodawcy. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakt fizyczny z małymi

Każde przemocowe działanie wobec małego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małym może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małego w danym momencie, uwzględnia wiek małego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małego może być nieodpowiednie wobec innego. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małego, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małego lub osoby trzecie.

1. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małego.
2. Nigdy nie dotykaj małego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małymi czy brutalne zabawy fizyczne.

5. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, które doświadczyły przemocy i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. Kontakt fizyczny z małoletnim może odbywać się wyłącznie za jego zgodą i zgodnie z jego potrzebą. Przed przytuleniem, aby np. go pocieszyć lub uspokoić, należy zapytać go, czy tego potrzebuje.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie Twoich obowiązków.

1. Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy bez wiedzy i zgody pracodawcy oraz opiekunów prawnych małoletnich. Obejmuje to także kontakty z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich opiekunami prawnymi, poza godzinami pracy, są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy). Komunikacja z małoletnimi przez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych, prywatne konta mailowe) jest możliwa wyłącznie, jeśli w grupie lub w gronie odbiorców jest jeszcze jedna osoba dorosła. Każdorazowo musi być to kontakt jawny.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i opiekunowie prawni małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich.
4. Ograniczenia wskazane w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra małoletniego. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenia bezpieczeństwa małoletniego oraz niezwłocznie sporządzić notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za ochronę małoletnich i pracodawcy.

Kontakty online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać małoletnich, którzy odbywają praktyczną naukę zawodu bądź staż uczniowski, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz. Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, małoletni i ich opiekunowie prawni będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z małoletnimi odbywającymi praktyczną naukę zawodu lub staż uczniowski poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Jeżeli dla realizacji celów edukacyjnych komunikujesz się z małoletnimi poprzez kanały internetowe (np. grupy w mediach społecznościowych) zadbaj, by dostęp do nich miał również inny pracownik lub opiekun dla zachowania przejrzystości działań. Każdorazowo musi być to kontakt jawny, prowadzony za wiedzą i zgodą pracodawcy i opiekunów małoletnich.

3. W trakcie pracy z małoletnimi wyłącz funkcjonalność bluetooth w osobistym urządzeniu elektronicznym.

Ochrona małoletniego

1. W przypadku pracy z małoletnim, które doświadczyło krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania zachowaj ostrożność i dystans w celu ochrony małoletniego. Zawsze tłumacz małoletniemu granice relacji.
2. W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze stwórz małoletniemu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla małoletniego pierwsza i jedyna rozmowa (małoletni może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:
  - a) wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się małoletniemu wierzy;
  - b) zapewnić małoletniego że dobrze uczynił, podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
  - c) wyjaśniać małoletniemu, że nie jest winny zaistniałej sytuacji;
  - d) jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
  - e) odpowiednio poinformować małoletniego że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo.

Zasady bezpiecznych kontaktów pomiędzy małoletnimi

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi są ważne dla budowania pozytywnych interakcji i tworzenia bezpiecznego środowiska. Każda osoba i każde dziecko ma prawo do równego traktowania i szacunku.

W relacji z innymi dziećmi pamiętaj:

- 1) Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- 2) Każdemu dziecku należy się szacunek i troska o jego dobro.
- 3) Niedopuszczalne jest naruszanie godności innego dziecka, w tym m.in. poprzez poniżanie, wyśmiewanie lub nieszanowanie granic.
- 4) Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- 5) Wspieraj swoich rówieśników, zwłaszcza w trudnych sytuacjach.
- 6) Nie wykluczaj rówieśników ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.
- 7) Przestrzegaj zasad dobrej komunikacji pomiędzy małoletnimi.
- 8) Zakazane jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.
- 9) Stosuj prawidłowe sposoby rozwiązywania konfliktów.
- 10) Szanuj cudzą własność prywatność i przestrzeń.
- 11) Stosuj zasady równego traktowania, szacunku dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji.

❖ Zasady komunikacji między dziećmi

- ✓ Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- ✓ Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- ✓ Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- ✓ Używaj języka pozbawionego agresji, przemocy słownej czy innych szkodliwych form komunikacji.
- ✓ Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- ✓ Stosuj formy grzecznościowe.
- ✓ Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

❖ Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- ✓ Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- ✓ Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- ✓ Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- ✓ Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- ✓ Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

❖ Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

- ✓ Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- ✓ Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.

- ✓ Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- ✓ Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- ✓ Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- ✓ Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- ✓ Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

❖ Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- ✓ Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- ✓ Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- ✓ Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- ✓ Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- ✓ Chroń intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- ✓ Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- ✓ Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- ✓ Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- ✓ Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- ✓ Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- ✓ Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

❖ Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- ✓ Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- ✓ Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- ✓ Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.

- ✓ Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/ustyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat.
- ✓ Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- ✓ Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- ✓ Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- ✓ Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

WSPARCIE

1. Zgłoś Instruktorowi/ opiekunowi zajęć/ opiekunowi praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego wszelkie sytuacje, które Ci się nie podobają, sprawy niebezpieczne lub nieodpowiednie.
2. W przypadku, gdy wystąpi sytuacja z udziałem innych małoletnich, w której odczuwasz dyskomfort zgłoś się do Instruktora/ opiekuna zajęć/ Opiekuna praktyk zawodowych lub Koordynatora ds. SOD

Dane kontaktowe Koordynatora ds. SOD :

Julita Jandała

tel.: +48 507 065 375

koordynator.sod@aeroklubkrakowski.pl

3. Instruktor/ opiekun zajęć/ opiekun praktyk zawodowych/Koordynator ds. SOD każdorazowo przyjmuje te zgłoszenia. Ocena zasadności zgłoszenia oraz zakres działań w związku ze zgłoszeniem powinien być podejmowany po przeanalizowaniu okoliczności. Koordynator ds. SOD we współpracy ze szkołą, w której małoletni realizuje kształcenie zawodowe przekazuje wiedzę na temat bezpłatnego wsparcia oferowanego przez różne ośrodki, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
4. W przypadku zaobserwowania przez pracownika sytuacji konfliktowych między małoletnimi, pracownik ma obowiązek poinformować Instruktora/ opiekuna zajęć/ opiekuna praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego oraz obowiązek reagowania adekwatnego do danej sytuacji i wykazania wspierającego podejścia, bez oceniania czy faworyzowania którejś ze stron. Instruktor/ opiekun zajęć/ opiekun praktyk zawodowych/stażu uczniowskiego powinien edukować i uważnie obserwować, a w przypadku zaobserwowania takich sytuacji, podejmować działania mające na celu eliminację tego negatywnego zjawiska.
5. Pracownicy, którzy obserwują u małoletnich zachowania o charakterze dyskryminującym, w szczególności poniżającym lub prześmiewczym, zwłaszcza o charakterze powtarzalnym, informują Koordynatora ds. SOD i postępują według procedur określonych w Standardach.
6. Przypadki, w których wystąpiło naruszenie bezpieczeństwa w relacjach między małoletnimi są dokumentowane w formie pisemnej.

Katalog czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia małoletnich

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.

I. Czynniki związane z osobą dziecka:

- dziecko niepełnosprawne fizycznie lub umysłowo;
- dziecko przewlekłe chore somatycznie;
- specyficzne cechy zachowania dziecka (nadpobudliwość, trudności z jedzeniem, trudności ze snem, moczenie, zanieczyszczanie się);
- nawykowy szacunek dziecka do osób dorosłych;
- naturalne potrzeby dziecka (bliskości, ciepła, akceptacji, uwagi, troski, zaufania);
- naturalna seksualność dziecka
- wiek dziecka i naturalna ciekawość poznawcza;
- brak wiedzy i możliwości obiektywnej oceny zachowań osób dorosłych;
- dziecko przedwcześnie urodzone i/lub z niską masą urodzeniową;
- dzieci z ciąży mnogiej;
- dziecko odseparowane od matki tuż po urodzeniu;
- dziecko urodzone po upływie mniej niż 18 miesięcy od ostatniego porodu;
- dziecko urodzone po śmierci poprzedniego dziecka.

II. Czynniki wynikające ze struktury i funkcjonowanie rodziny:

- sytuacje kryzysowe w rodzinie (naturalne i losowe)
- głębokie konflikty małżeńskie lub rodzinne;
- klimat agresji;
- zaburzenia więzi uczuciowej i seksualnej;
- choroba psychiczna lub zaburzenia emocjonalne w rodzinie;
- zakłócenia komunikacji wewnątrzrodzinnej;
- zakłócenia w zakresie ról pełnionych przez poszczególnych członków rodziny;
- posiadanie dzieci z różnych związków;
- posiadanie dzieci przysposobionych;
- znaczna różnica wieku między rodzicami/opiekunami dziecka;
- niekorzystna sytuacja ekonomiczno-bytowa;
- wielodzietność;
- związki nieformalne;
- związki mieszane etnicznie i kulturowo;
- samotne rodzicielstwo.

III. Czynniki wynikające z cech rodzica:

- uzależnienia;
- upośledzenie;
- problemy emocjonalne, choroba psychiczna;
- doświadczenie krzywdzenia w rodzinie generacyjnej;
- brak satysfakcji w obecnym związku;
- niewystarczające umiejętności rodzicielskie;
- wcześniejsze nieudane związki;
- wyłączenie się psychiczne i/lub fizyczne rodzica niekrzywdzącego;
- wiek;
- brak akceptacji ciąży;
- rozczarowanie związane z płcią dziecka.

IV. Czynniki związane ze środowiskiem społecznym:

- izolacja społeczna;
- ubóstwo, przemoc i patologia w najbliższym otoczeniu rodziny.

Mapa krzywdzenia

Krzywdzenie dziecka to każde działanie, które powoduje cierpienie, zaburza rozwój, włącza dziecko w aktywność nieadekwatną do etapu rozwoju. To również zaniechanie działania skutkujące narażeniem dziecka na niebezpieczeństwo.

Rodzaje przemocy wobec dziecka:

- **przemoc fizyczna:** przemoc fizyczna wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **przemoc psychiczna:** przemoc psychiczna wobec dziecka to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
- **wykorzystywanie seksualne:** wykorzystywanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
- **Zaniedbywanie:** zaniedbywanie dziecka to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Na co zwrócić uwagę?

Przemoc fizyczna

Dziecko	Rodzic
Ma widoczne obrażenia ciała (poparzenia, ślady po ugryzieniu, siniaki, złamania kości), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić,	Podaje sprzeczne lub niepokojące wyjaśnienia dotyczące obrażeń dziecka, bądź w ogóle odmawia wyjaśnień,
Boi się rodzica lub opiekuna	Stosuje surową dyscyplinę wobec dziecka, w tym kary fizyczne,
Podawane przez nie wyjaśnienia dotyczące ran i siniaków nie są spójne z charakterem obrażeń	Nadużywa alkoholu lub narkotyków, ciągle obwinia i krytykuje dziecko

Przemoc psychiczna

Dziecko	Rodzic
Zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku (w sposób zbyt dorosły lub zbyt infantylny),	Ciągle obwinia, poniża i strofuje dziecko,
	Nie interesuje się problemami dziecka,

<p>Wykazuje zaburzenia jedzenia (niedojada, nadmiernie się objada, wymiotuje),</p> <p>Jest opóźnione w rozwoju fizycznym bądź emocjonalnym,</p> <p>Moczy się, bądź zanieczyszcza kałem,</p> <p>Samookalecza się,</p> <p>Ma problemy ze snem, nocne koszmary, boi się chodzić spać.</p>	<p>Otwarcie odrzuca dziecko,</p> <p>Faworyzuje jedno z rodzeństwa,</p> <p>W oczekiwaniach i wymaganiach wobec dziecka nie bierze pod uwagę jego możliwości,</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków.</p>
--	--

Przemoc seksualna

Dziecko	Rodzic
<p>Przejawia dziwne bądź niezwykłe dla swojego wieku zachowania seksualne (np. jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie),</p> <p>Jest wycofane, depresyjne, zachowuje się infantylnie, ma trudności w relacjach z rówieśnikami,</p> <p>Odmawia przebijania się w towarzystwie innych (np. przed zajęciami sportowymi),</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków,</p> <p>Pogorszyło się w nauce,</p> <p>Ma trudności z chodzeniem lub siadaniem, poświadcza ból intymnych części ciała</p> <p>Jest w ciąży lub jest chore wenerycznie,</p> <p>Ucieka z domu,</p> <p>Chwali się nagłym przyływem gotówki lub prezentów.</p>	<p>Przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z dzieckiem (np. podczas zabawy),</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków,</p> <p>Nie utrzymuje relacji z osobami spoza najbliższej rodziny,</p> <p>Przejawia nadopiekuńczość w stosunku do dziecka,</p> <p>Ogranicza kontakty dziecka z rówieśnikami.</p>

Zaniedbywanie

Dziecko	Rodzic
<p>Często jest nieobecne w szkole,</p> <p>Kradnie jedzenie bądź pieniądze kolegom, żebrze,</p> <p>Nie otrzymuje koniecznej opieki medycznej: szczepień, okularów itp.;</p> <p>Jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie, Często jest ubrane nieodpowiednio do pogody,</p> <p>Pije alkohol lub zażywa narkotyki,</p>	<p>Nie interesuje się sprawami dziecka,</p> <p>Jest bezradny życiowo lub pogrążony w depresji,</p> <p>Często nie dociera na umówione spotkania,</p> <p>Nadużywa alkoholu lub narkotyków,</p> <p>Całymi dniami przebywa poza domem, pozostawiając dziecko bez opieki.</p>

<p>Mówi, że w domu nie ma osoby, która mogłaby się nim zająć,</p> <p>Popęłnia czyny niezgodne z prawem np. akty wandalizmu, kradzieże.</p>	
--	--

Krzywdzenie dzieci może manifestować się także w Aeroklubie Krakowskim poprzez różnorodne objawy.

I. Symptomy w zachowaniu:

1. Trudności w nauce: -

- nagłe obniżenie osiągnięć szkolnych, mimo wcześniejszego dobrego wyniku,
- problemy z koncentracją lub zapamiętywaniem informacji,
- coraz większe zaległości

2. Nadmierna nieśmiałość lub agresja:

- nadmierne wycofanie się, trudności w nawiązywaniu relacji z rówieśnikami,
- nadmierne zachowania agresywne wobec innych uczniów,
- odizolowanie od grupy

3. Zmiany w zachowaniu w grupie:

- nadmierna pobudliwość, trudności z utrzymaniem równowagi,
- unikanie uczestnictwa w zajęciach, brak zaangażowania

II. Fizyczne symptomy:

1. Niewytłumaczalne obrażenia:

obecność siniaków, skaleczeń, oparzeń lub innych obrażeń bez logicznego wyjaśnienia.

2. Niedostateczna higiena osobista:

- brudne ubrania, niechlujny wygląd, brzydki zapach.

3. Zachowanie społeczne:

- izolacja lub brak relacji z rówieśnikami,
- dziecko może być wyłączone z grupy rówieśniczej lub unikać interakcji z innymi dziećmi.

4. Lęk lub niepokój przed powrotem do domu:

- wykazywanie zaniepokojenia lub oporu przed powrotem do domu po szkole,
- bardzo długie przebywanie w miejscu, gdzie realizowane są zajęcia/szkolenia/ praktyka zawodowa.

5. Zmiany w aktywności ucznia:

- nagłe nieobecności na praktyce,
- częste opuszczanie zajęć lub nieregularne uczęszczanie na zajęcia/praktyki,
- utrata zainteresowania uczestnictwem w zajęciach/ praktykach,

III. Objawy emocjonalne:

1. Depresja lub niskie poczucie własnej wartości:

- widoczne objawy smutku, apatii lub braku motywacji,
- wyrażanie niskiego poczucia wartości, brak pewności siebie,
- nadmierne reakcje emocjonalne, nagłe zmiany nastroju, częste wybuchy płaczu lub gniewu,
- wycofanie się,
- brak chęci do życia.

Proces wdrożenia procedury reagowania

W PRZYPADKU ZACHOWANIA TRUDNEGO, AGRESYWNEGO LUB PRZEMOCY ZE STRONY MAŁOLETNIEGO

w przypadku zaobserwowania u małoletniego przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego sobie lub otoczeniu należy niezwłocznie podjąć działania, aby przeciwdziałać jego rozwinięciu, w tym należy podjąć z małoletnim rozmowę uspokajającą, wyciszającą, o ile to możliwe, na neutralny temat (metoda przekierowania uwagi) lub inne oddziaływanie kojące/uspokajające;

w sytuacji eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych należy podjąć próbę ich wygaszenia, przerwania, adekwatnie do sytuacji, z uwzględnieniem rozpoznanego wcześniej ryzyka wystąpienia zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych oraz ustalonych i stosowanych u małoletnich indywidualnych strategii proaktywnych lub nieawersyjnych strategii reaktywnych;

jeżeli podjęte czynności w danej sytuacji nie przynoszą efektów i następuje eskalacja zachowań trudnych, agresywnych, autoagresywnych należy poinformować Instruktora/Opiekuna zajęć/Opiekuna praktyk/ Koordynatora ds. SOD lub inne osoby z pracowników, które znajdują się w pobliżu, z prośbą o pomoc; osoby te niezwłocznie informują osoby decyzyjne lub specjalistów i udzielają wsparcia w danej sytuacji;

- następnie, w przypadku wystąpienia bardzo agresywnego zachowania, którego nie można powstrzymać i stwarza ono zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i innych osób, należy niezwłocznie, jeżeli jest taka konieczność, udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej, wezwać Pogotowie Ratunkowe lub Policję, a następnie powiadomić opiekunów prawnych małoletniego - w tej sytuacji można, jeśli jest to niezbędne, możliwe i bezpieczne dla każdego uczestnika zdarzenia, zastosować jak najmniej inwazyjną formę przerwania aktu agresji;
- należy zadbać o bezpieczeństwo każdego uczestnika zdarzenia, w tym świadków;

jeżeli okoliczności zdarzenia na to pozwolą – niezwłocznie - osoba wskazana w procedurze interwencyjnej podejmuje rozmowę stwarzającą małoletniemu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii w celu ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia; w trakcie rozmowy z małoletnim, o ile nie zakłóci to jej przebiegu, należy zanotować istotne informacje; po zakończeniu rozmowy sporządza się notatkę z uwzględnieniem całego zdarzenia i przekazanych informacji od świadków zdarzenia, o sytuacji należy poinformować opiekunów;

- do momentu uzyskania pewności, że sytuacja została zażegnana, a zachowanie trudne ustąpiło, nie wolno pozostawić małoletniego samemu sobie, tzn. „stracić go z pola widzenia”;
- należy zadbać o bezpieczeństwo wszystkich uczestników zdarzenia, świadków i udzielić im wsparcia, np. pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Jeśli Podmiot nie ma takich możliwości we własnym zakresie, może skierować osoby do podmiotów wymienionych w §2 ust. 3 i 4 Standardów.

Szczególne warunki rozmowy interwencyjnej:

- rozmowa powinna być przeprowadzona bez presji czasu, pospieszania małoletniego oraz powinna być dostosowana do potrzeb i możliwości małoletniego; miejsce jej przeprowadzenia winno uwzględniać m.in. specyfikę odbioru i przetwarzania bodźców sensorycznych przez małoletniego; należy wziąć pod uwagę język i sposoby komunikacji małoletniego;
- podczas rozmowy trzeba pozwolić małoletniemu na swobodną wypowiedź, w tym ujawnienie obaw, nie przerywać, nie krytykować, nie uzupełniać wypowiedzi własnymi domysłami, nie komentować treści przekazywanych przez małoletniego, nie minimalizować znaczenia tego, co się wydarzyło;
- rozmowa powinna przebiegać w spokojnej atmosferze; po jej zakończeniu małoletni powinien zostać objęty adekwatnym wsparciem do czasu ustabilizowania sytuacji i wyciszenia zachowania - nie wolno pozostawić małoletniego samemu sobie, „stracić z pola widzenia” do momentu uzyskania pewności, że sytuacja jest ustabilizowana.

Wskazania dla pracowników:

- zapoznanie się z ww. procedurą reagowania w przypadku zachowania trudnego, agresywnego lub przemocy ze strony małoletniego, zadaniami i procesem realizowania w przypadku jej podjęcia,
- współpraca z opiekunem zajęć/instruktozem/opiekunem praktyk oraz Koordynatorem ds. SOD, stosowanie się do jej poleceń w trakcie zdarzenia;
- dysponowanie numerami Koordynatora ds. SOD u pracodawcy;
- systematyczne doskonalenie kompetencji i umiejętności w zakresie niezbędnym do podejmowania działań określonych w ww. procedurze.

KARTA INTERWENCJI

[miejsce i data sporządzenia dokumentu]

- 1) **Imię i nazwisko dziecka:** _____
- 2) **Przyczyna interwencji** [opisz rodzaj wyrządzonej lub podejrzewanej krzywdy]:
_____
_____
- 3) **Osoba zawiadamiająca:** _____
- 4) **Data i miejsce, kiedy doszło lub mogło dojść do skrzywdzenia małoletniego:** _____
- 5) **Osoba albo osoby krzywdzące lub podejrzane o krzywdzenie małoletniego:**
_____
- 6) **Forma podjętej interwencji** [wpisz osoby i instytucje, które zostały powiadomione, przez kogo oraz formy interwencji np. powiadomienie OPS, policji, pogotowia itp.]:
_____
_____
_____
- 7) **Data i opis udzielonej pomocy, formy otoczenia opieką małoletniego bezpośrednio po stwierdzeniu lub podejrzeniu incydentu:**
_____
_____
_____
- 8) **Opis podjętych działań, innych niż interwencja** [wpisz datę, opisz podjęte działanie]:
_____
_____
- 9) **Informacja z rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka – jeśli taka się odbyła**
[data, opis spotkania]:
_____
_____
_____
- 10) **Informacje o efektach podjętych interwencji, w tym we współpracy z instytucjami zewnętrznymi oraz pomocy udzielonej dziecku:**
_____
_____
_____
- 11) **Imiona i nazwiska oraz czytelne podpisy osób, które sporządziły Kartę interwencji:**
_____
_____
- 12) **Uwagi:**

Gdzie skierować opiekuna potrzebującego wsparcia dla siebie i małoletniego?

- **Lokalne ośrodki pomocy społecznej** – oprócz wsparcia ekonomicznego, prawnego, mieszkaniowego, rzeczowego itd. wiele ośrodków oferuje również warsztaty podnoszenia umiejętności wychowawczych, kursy kompetencji rodzicielskich czy zajęcia w ramach „Akademii rodziców”. W OPS-ie istnieje ponadto możliwość uzyskania pomocy asystenta rodziny (na wniosek rodziców), a także zawnioskowania o asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jeśli rodzina posiada pod opieką dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności. Dla wielu rodzin możliwość uzyskania wsparcia asystenckiego jest tym, co ratuje dziecko i rodzinę przed trwałym kryzysem! Pomoc OPS-u jest nieodpłatna.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej** – placówki prowadzone przez powiaty. Oferują pomoc osobom, które doświadczają trudnej sytuacji życiowej i braku równowagi psychicznej na skutek m.in.: śmierci bliskiej osoby, choroby własnej, dziecka czy innej bliskiej osoby, rozvodu/rozstania, konfliktów w rodzinie, zagrożenia przemocą. W ośrodku prowadzone jest poradnictwo psychologiczne, interwencja kryzysowa, krótkoterminowa psychoterapia, organizowane są warsztaty i grupy wsparcia. Pomoc OIK-u jest nieodpłatna.
- **Poradnie psychologiczno-pedagogiczne** – świadczą pomoc diagnostyczną i konsultacyjną, organizują kursy psychoedukacyjne i podnoszące kompetencje rodzicielskie (np. szkoła dla rodziców, warsztaty pozytywnej dyscypliny, warsztaty dla rodziców dzieci z ADHD). Pracują w nich zespoły orzecznicze, umożliwiające uzyskanie m.in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju, orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania. Pomoc w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej jest bezpłatna.
- **Specjalistyczne poradnie rodzinne** – publiczne ośrodki świadczące pomoc psychologiczną i wsparcie dla par i rodzin. Udzielają konsultacji indywidualnych i rodzinnych, prowadzą psychoterapię dzieci i dorosłych, organizują warsztaty i grupy dla rodziców. Pomoc SPR jest bezpłatna.
- **Ośrodki wczesnej interwencji** – oferują kompleksową, skoordynowaną, wielospecjalistyczną pomoc dzieciom do lat 7 oraz ich opiekunom (w zakresie opieki nad dzieckiem). OWI działają w ramach NFZ, potrzebne jest skierowanie od lekarza. W OWI dziecko może liczyć na m.in.: terapię wczesnego wspomagania rozwoju, fizjoterapię, zajęcia logopedyczne i inne. OWI oferują pomoc dzienną i bezpłatną.
- **Ośrodki wsparcia dziennego** (dawniej „świetlice środowiskowe”) – pobyt dziecka w takim ośrodku trwa kilka godzin (głównie po lekcjach), jest bezpłatny i dobrowolny, a oferta kierowana jest przede wszystkim do rodzin borykających się z trudnościami wychowawczo-opiekuńczymi, które wychowują dzieci w wieku szkolnym. W ośrodkach wsparcia dziennego dzieci mogą otrzymać posiłek, pomoc w odrabianiu lekcji, uczestniczyć w zajęciach socjoterapeutycznych, kompensacyjnych i innych.
- **Środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz środowiskowe centra zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży** – oferują wsparcie dla dzieci oraz rodziców doświadczających kryzysu psychicznego i trudności rodzicielskich w formie indywidualnej, grup terapeutycznych i warsztatów. Centra działają w ramach NFZ.
- **Centra pomocy dzieciom** – są to miejsca, w których dzieci pokrzywdzone przestępstwem oraz ich opiekunowie otrzymują pod jednym dachem kompleksową i interdyscyplinarną pomoc. Oznacza to, że sprawę dziecka, które trafi pod opiekę centrum, prowadzi od początku do końca grupa tych samych profesjonalistów. Na spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego wspólnie podejmują decyzję, jakiego rodzaju wsparcia potrzebuje dziecko i jego opiekunowie. Strategię pomocy realizują – na ile jest to możliwe – pracownicy szkoły: psycholog, lekarz, pracownik socjalny. Odbywa się

tu również przesłuchanie sądowe dziecka, jeśli jest to potrzebne. Mapę tych miejsc znajdziesz na stronie: <https://centrapomocydzieciom.fdds.pl/>.

- **Ogólnopolskie i lokalne organizacje pozarządowe zajmujące się wspieraniem rodziców i dzieci.** Warto zachęcić rodziców, aby sprawdzili i poszukali oferty dla siebie. Wśród dostępnych możliwości są między innymi: grupy wsparcia (dla rodziców małych dzieci, dla rodziców w żałobie, dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, itd.), konsultacje i terapie psychologiczne, warsztaty i zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, warsztaty dla dzieci.
- **Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116111 prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę,** - bezpłatny, anonimowy, całodobowy, w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim; <https://116111.pl>
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzeczniczki Praw Dziecka 800121212** – bezpłatny anonimowy, całodobowy, w języku polskim, ukraińskim i rosyjskim, <https://800121212.pl>

MONITOROWANIE I WERYFIKOWANIE PROCEDUR OCHRONY MAŁOLETNIICH
badanie ankietowe

Jestem:

- pracownikiem nie pełniącym funkcji Opiekuna praktyk zawodowych/Opiekuna zajęć/Instruktora
- pracownikiem pełniącym funkcję Opiekuna praktyk zawodowych/Opiekuna zajęć/Instruktora

Zaznacz właściwą odpowiedź:

1. Czy znasz procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH)?

- Tak   Nie wszystkie   Nie

2. Gdzie Podmiot przechowuje/upublicznia Standardy Ochrony Małoletnich?

.....
.....

3. Co należy zrobić w przypadku zaobserwowania u małoletniego przejawów wzmożonego napięcia, zdenerwowania lub trudności stwarzających prawdopodobieństwo wystąpienia zachowania trudnego, w tym agresywnego, autoagresywnego, zagrażającego sobie lub otoczeniu?

.....
.....

4. Co należy zrobić w przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu?

.....
.....

5. Kto jest w Aeroklubie Krakowskim osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o wystąpieniu czynnika ryzyka zagrożenia dobra małoletniego

.....
.....

6. Czy stosowałeś procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH)?

- Tak   Nie

7. W przypadku stosowania procedur, zaznacz, czy były skuteczne:

- Tak   Nie wszystkie   Nie

8. Czy byłeś świadkiem lub miałeś informacje dotyczące podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich?

- Tak   Nie

9. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi twierdzącej, zaznacz, czy podjąłeś interwencję:

Tak   Nie

Jak przebiegała interwencja .....
.....

10. Jakie jeszcze obszary powinny zostać uwzględnione w procedurach:

.....
.....

11. Inne spostrzeżenia, uwagi dotyczące procedur .....

.....

Zasady ochrony wizerunku dzieci w Aeroklubie Krakowskim

❖ Ogólne zasady utrwalania i wykorzystywania wizerunku dziecka

1. Aeroklub Krakowski kieruje się odpowiedzialnością i rozważą w obec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów Aeroklubu Krakowskiego, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci.
3. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój działalności Aeroklubu Krakowskiego, w którą mogą być zaangażowane również dzieci.
4. Dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
5. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.
6. Jeśli dzieci, rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, Aeroklub Krakowski respektuje ich decyzję.
7. Aeroklub Krakowski stosuje wytyczne UODO wskazane w poradniku: „Wizerunek dziecka w Internecie: Publikować czy nie?”, stanowiące załącznik nr 14 do Standardów.

❖ Zapewnienie bezpieczeństwa wizerunku dzieci

1. Aeroklub zapewnia bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:
  - 1) Pytanie o pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych oraz o zgodę dzieci przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
  - 2) Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
  - 3) Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia.
  - 4) Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka (np. w przypadku zbiorów indywidualnych organizowanych przez naszą instytucję).
  - 5) Zmniejszenie ryzyka kopiowania i niestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad:
    - a) wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/naganiu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
    - b) zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać dzieci w grupie, a nie pojedyncze osoby.

❖ Rejestrowanie wizerunków dzieci do użytku Aeroklubu Krakowskiego

W sytuacjach, w których Aeroklub Krakowski rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku, deklarujemy, że:

1. Dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane.

2. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na rejestrację zostanie przyjęta przez Aeroklub Krakowski na piśmie.
3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) zadbamy o bezpieczeństwo dzieci poprzez:
  - 1) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
  - 2) poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
4. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

❖ Przechowywanie zdjęć i nagrań

1. Aeroklub krakowski przechowuje materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci.
2. Wykorzystujemy tylko służbowe nośniki danych.
3. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez Aeroklub Krakowski.
4. Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
5. Nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci.

ZGODY NA POTRZEBY UDZIAŁU DZIECKA W [WPISAĆ WYDARZENIE PODCZAS KTÓREGO BĘDZIE UTRWALANY WIZERUNEK DZIECKA LUB CYKL ZAJĘĆ]”

WYRAŻONE NA RZECZ

AEROKLUBU KRAKOWSKIEGO

Z SIEDZIBĄ W KRAKOWIE, UL WIELICKA 42/103, 30-552 KRAKÓW, WPISANE DO REJESTRU STOWARZYSZEŃ I REJESTRU PRZEDSIĘBIORCÓW KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO PRZEZ SĄD REJONOWY DLA KRAKOWA – ŚRÓDMIEŚCIA W KRAKOWIE, XI WYDZIAŁ GOSPODARCZY KRS POD NR KRS: 0000110651, NIP: 6821001920, REGON: 35018369900000 [DALEJ: **AEROKLUB KRAKOWSKI**]

Imię i nazwisko: .....;
/imię i nazwisko dziecka/

Rodzic/Opiekun prawny: .....;
/imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego

Ja, niżej podpisany/-a:

wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka przez Aeroklub Krakowski w celu jego udziału w [wpisać wydarzenie, data/okres trwania], w tym w zakresie niezbędnym do dokonania zapisów, rejestracji udziału, rejestracji przebiegu wydarzenia, ewentualnego rozdania nagród i dyplomów za udział w ww. wydarzeniu;

wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka w postaci jego wizerunku, utrwalonego w związku z jego udziałem w [wpisać wydarzenie, data/okres trwania], przez Aeroklub Krakowski w celach informacyjnych, reklamowych, promocyjnych i marketingowych związanych z prowadzoną przez Aeroklub Krakowski działalnością statutową, w tym związanych z promocją ww. wydarzenia i działalności Aeroklubu Krakowskiego;

wyrażam zgodę na:

- 1) utrwalanie wizerunku mojego dziecka w związku z jego udziałem w [wpisać wydarzenie, data/okres trwania] przez Aeroklub Krakowski zarówno w postaci wszelkich zdjęć i ujęć filmowych oraz innego rodzaju nagrań;
- 2) rozpowszechnianie tak utrwalonego wizerunku w celach informacyjnych, reklamowych, promocyjnych i marketingowych związanych z prowadzoną przez Aeroklub Krakowski działalnością statutową, w tym związanych z promocją ww. wydarzenia i działalności Aeroklubu Krakowskiego;
- 3) rozpowszechnianie wizerunku w sieci Internet, w tym w szczególności na stronach internetowych Aeroklubu Krakowskiego, na portalach społecznościowych (Facebook, Instagram, Twitter, etc.) oraz na portalu YouTube, rozpowszechnianie zdjęć i nagrań za pomocą innych niż sieć Internet środków przekazu, rozpowszechnianie w katalogach, folderach, biuletynach i informatorach Aeroklubu Krakowskiego, rozpowszechnianie na spotkaniach promocyjnych, rozpowszechnianie w celu przygotowania filmów promocyjnych oraz prezentacji reklamowych oraz rozpowszechniania tych filmów i prezentacji w sposób opisany powyżej;
- 4) zestawienie zdjęć i nagrań, o którym mowa powyżej, z innymi zdjęciami i nagraniami utrwalonymi przez Aeroklub Krakowski – oraz opatrzenie komentarzem, w zakresie obejmującym cele wskazane w pkt 2) powyżej;
- 5) obróbkę zdjęć i nagrań zawierających ww. wizerunek, mogących polegać m.in. na ich retuszowaniu przy pomocy programów komputerowych, montażu, dodaniu elementów graficznych, napisów i komentarzy, w zakresie obejmującym cele wskazane w pkt 2) powyżej.

***

Oświadczam, że ww. zgody zostały udzielone nieodpłatnie i dotyczą rozpowszechniania wizerunku mojego dziecka na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a w zakresie odnoszącym się do ich umieszczenia w sieci Internet – na całym świecie, a ponadto obowiązują do ich wycofania oraz pod warunkiem, że zdjęcia i nagrania będą wykorzystywane przez Aeroklub Krakowski w sposób nie naruszający dóbr osobistych mojego dziecka.

Oświadczam, iż zostałem/-am poinformowany/-a, iż wyrażenie zgód jest dobrowolne oraz że mam prawo w dowolnym momencie wycofać każdą z nich, poprzez moje jednostronne oświadczenie woli złożone Aeroklubowi Krakowski, co nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem.

_____
/miejscość, data i czytelny podpis/

Załącznik: Klauzula informacyjna dla Rodziców/Opiekunów.

Załącznik Klauzula informacyjna dla Rodziców/Opiekunów.

Szanowny Rodzicu/Opiekunie,

w trosce o dobro dzieci, których dane osobowe otaczamy szczególną ochroną, poniżej przedstawiamy szczegółowe informacje dotyczące przetwarzania danych osobowych Twojego dziecka, w związku z jego udziałem w [...]. Chcemy abyś miał pewność, że jego dane osobowe, są bezpieczne.

[Administrator Danych Osobowych] Administratorem danych osobowych Twojego dziecka jest **Stowarzyszenie rejestrowe „Aeroklub Krakowski” z siedzibą w Krakowie**, ul Wielicka 42/103, 30-552 Kraków, wpisane do rejestru stowarzyszeń i rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy KRS pod nr KRS: 0000110651, NIP: 6821001920, REGON: 35018369900000, dalej jako „Administrator”.

[Cel] Na podstawie wyrażonej zgody Administrator przetwarza dane osobowe Twojego dziecka wyłącznie na podstawie prawa i w ściśle określonych celach, tj. w związku z jego udziałem we wskazanym w zgodzie wydarzeniu/cykle zajęć, jak również w celach informacyjnych, reklamowych, promocyjnych i marketingowych związanych z prowadzoną przez Aeroklub Krakowski działalnością statutową, w tym związanych z promocją wskazanego wydarzenia.

[Odbiorcy] Odbiorcami podanych danych osobowych są dostawcy towarów i usług niezbędnych do realizacji ww. celów, podmioty którym Administrator powierzył przetwarzanie danych osobowych Twojego dziecka oraz podmioty uprawnione na podstawie przepisów prawa, w tym organy państwowe.

[Okres przechowywania] Dane osobowe Twojego dziecka będą przechowywane do czasu wycofania przez Ciebie zgody.

[Prawa] Przysługuje Ci prawo dostępu do treści danych osobowych dotyczących Twojego dziecka oraz prawo do ich sprostowania, jak również prawo do ich usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz prawo do przenoszenia danych. Przysługuje Ci także prawo do wycofania wyrażonej zgody w dowolnym momencie, a wycofanie zgody może nastąpić przez jednostronne oświadczenie i nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem. Przysługuje Ci również prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego – Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

[Zautomatyzowane podejmowanie decyzji] Dane osobowe przetwarzane na podstawie niniejszej zgody nie będą poddane zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

Podanie ww. danych jest w pełni dobrowolne, przy czym brak ich podania może w pewnych sytuacjach uniemożliwić udział Twojego dziecka w danym wydarzeniu.

[Podstawa prawna] Podstawę prawną przetwarzania danych osobowych stanowi art. 6 ust. 1 lit. a) RODO.